

EURÓPSKY PARLAMENT

2004

2009

Dokument na schôdzu

14.11.2007

B6-0451/2007 }
B6-0456/2007 }
B6-0466/2007 }
B6-0417/2007 } RC1

SPOLOČNÝ NÁVRH UZNESENIA

ktorý v súlade s článkom 115 ods. 5 rokovacieho poriadku predkladajú

- Pasqualina Napoletano v mene Socialistickej skupiny v Európskom parlamente
- Ona Juknevičienė a Marios Matsakis v mene Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu
- Cem Özdemir a Hélène Flautre v mene Skupiny zelených/Európskej slobodnej aliancie
- André Brie a Giusto Catania v mene Konfederatívnej skupiny Európskej zjednotenej ľavice - Nordickej zelenej ľavice

a ktorý nahrádza návrhy týchto skupín:

- PSE (B6-0451/2007)
- Verts/ALE (B6-0456/2007)
- ALDE (B6-0466/2007)
- GUE/NGL (B6-0417/2007)

o Uzbekistane

RC\694963SK.doc

PE396.117v01-00}
PE396.122v01-00}
PE396.132v01-00}
PE396.137v01-00} RC1

SK

SK

Uznesenie Európskeho parlamentu on Uzbekistan

Európsky parlament,

- so zreteľom na Dohodu o partnerstve a spolupráci¹ medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi a Uzbekou republikou, ktorá nadobudla platnosť 1. júla 1999,
 - so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o situácii v oblasti ľudských práv a demokracie v Uzbekistane a v krajinách Strednej Ázie,
 - so zreteľom na závery Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy (GAERC) z 15. a 16. októbra 2007,
 - so zreteľom na článok 115 ods. 5 rokovacieho poriadku,
- A. keďže uzbecká vláda pokračuje vo svojej politike mučenia, zlého zaobchádzania a vážneho porušovania ľudských práv zadržaných osôb, ako aj hrubého zaobchádzania s aktivistami za ľudské práva a politickými odporcami,
- B. keďže prezident Karimov stál na čele Uzbekistanu od nadobudnutia nezávislosti tejto krajiny v roku 1989 a jeho režim upevnil jeho vlastnú moc a neuskutočnil žiadne politické, sociálne a hospodárske reformy,
- C. keďže Rada pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy (GAERC) rozhodla 15. a 16. októbra o tom, že nerozšíri rozsah pôsobnosti sankčnej politiky EÚ na Uzbekistan, a súhlasila s pozastavením niektorých vízových obmedzení pre uzbeckých vrcholných predstaviteľov na 6 mesiacov,
- D. keďže Mark Weil, zakladateľ a umelecký vedúci nezávislého divadla Il'chom bol 9. septembra 2007 zavraždený v Taškente, keďže divadlo Il'chom je jedným z mála opozičných hlasov z oblasti kultúry, ktoré ešte v krajine zostali,
- E. keďže novinár a kritik uzbeckého režimu Alicher Sajpov bol 24. októbra 2007 zavraždený v kirgizskom meste Oš,
- F. keďže Mutabar Tadžibajeva, predsedkyňa nemilitantnej organizácie pre ľudské práva „Plamenoje serdce“ bola 7. októbra 2005 zatknutá vo Fergane a je stále zadržovaná v samoväzbe v Taškente spolu s mnohými ďalšími obrancami ľudských práv v neľudských podmienkach napriek tomu, že ich zdravotný stav sa prudko zhoršuje,
- G. keďže predseda Európskeho parlamentu v listoch ministrovi zahraničných vecí Uzbekistanu z 15. marca 2007 a 3. júla 2007 požadoval bezpodmienečné okamžité prepustenie 13 obrancov ľudských práv,
- H. keďže potom, ako vládne jednotky zabili 13. mája 2005 v Andižane niekoľko stoviek civilistov, uzbecké orgány v mnohých prípadoch odmietli odpovedať na žiadosti OSN,

¹ Ú. v. ES L 229, 31.8.1999, s. 3.

OBSE, NATO a EÚ o nezávislé prešetrenie príčin týchto udalostí,

- I. keďže odborníci EÚ vykonali po masakri len veľmi krátku návštevu Andižanu, no nikdy neboli oznámené náležité informácie týkajúce sa ich zistení;
- J. keďže občianska spoločnosť v Uzbekistane požaduje väčšiu otvorenosť spoločnosť, v ktorej by sa v celom rozsahu rešpektovali slobody jednotlivcov a ľudské práva, ako aj posun k demokracii, zatiaľ čo orgány čoraz viac obmedzujú registráciu a činnosť mimovládnych organizácií;
- K. je znepokojený rizikom, že navrhovaný ročný akčný program EÚ pre Uzbekistan na podporu partnerstva uzbeckého parlamentu a mimovládnych organizácií by nemusel splniť podmienky týkajúce sa zabezpečenia pozitívneho účinku a mohol by podporiť priamu kontrolu vlády nad občianskou spoločnosťou prostredníctvom dodatočných administratívnych a finančných požiadaviek,
 1. ľutuje, že Uzbekistan napriek viacerým výzvam zo strany medzinárodného spoločenstva vrátane OBSE a EÚ nevykazuje žiadne známky podstatných zmien vo svojej systematickej politike potlačania nezávislých organizácií, slobodných médií a práv jednotlivcov a v súčasnosti sa radí medzi najkrutejšie autoritárske režimy v Ázii;
 2. vyzýva Radu a Komisiu, aby plne realizovali ustanovenie o demokracii uvedené v Dohode o partnerstve a spolupráci medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi a Uzbekou republikou a preto dôkladne zvažili pozastavenie platnosti tejto dohody, rozšírili zákaz udeľovania víz na vysokých vládnych úradníkov a zmrazili ich aktíva v Európe v zámorských európskych bankách;
 3. spochybňuje rozhodnutie pozastaviť na šesť mesiacov niektoré vízové obmedzenia ako súčasť sankcií EÚ voči krajine; vyzýva Komisiu a Radu, aby v priebehu šiestich mesiacov vypracovala dôkladné vyhodnotenie vplyvu takéhoto rozhodnutia a preskúmala celkovú situáciu v oblasti ľudských práv;
 4. opakovane pripomína, že je potrebné zachovať absolútnu obozretnosť, pokiaľ medzinárodná misia poverená vyšetrovaním úplne neobjasní zodpovednosť uzbeckej vlády v súvislosti s krvavými udalosťami v Andižane;
 5. konštatuje, že skutočnosť, že sa neuskutočnilo nezávislé medzinárodné vyšetrenie masakra v Andižane v roku 2005 a že nedošlo k zlepšeniu situácie v oblasti ľudských práv v Uzbekistane, čo bolo kritériom EÚ na zrušenie sankcií, logicky viedla k obnoveniu sankcií voči Uzbekistanu;
 6. vyjadruje rozhorčenie nad uspokojením Rady v súvislosti s uvádzanými pokrokmi v oblasti ľudských práv v Uzbekistane; opäť pripomína, že dialóg o ľudských právach a stretnutia odborníkov na tému Andižanu, ktoré sa konali len raz pred obnovením sankcií v máji 2007, nepredstavujú žiadny pokrok a nemôžu slúžiť ako dôvod na zrušenie sankcií;
 7. ľutuje, že pozastavenie zákazu udeľovania víz na šesť mesiacov by sa dalo interpretovať ako nedostatok rozhodnosti zo strany EÚ a považovať za diplomatické víťazstvo prezidenta Karimova; dôrazne žiada všetky členské štáty, aby uzbeckým orgánom pripomenuli, že EÚ

neprišľupí v súlade so závermi Rady na kompromisy, pokiaľ ide o dodržiavanie základných práv, ako aj uskutočnenie medzinárodného nezávislého vyšetřovania prípadov v Andižane, a že pozastavenie zákazu udeľovania víz predstavuje novú stratégiu na podporu zmien v krajine, a nie spôsob, ako postupne rušiť sankčný režim;

8. v tejto súvislosti pripomína, že zákazy udeľovania víz budú automaticky o šesť mesiacov obnovené, na čo nebude potrebné rozhodnutie Rady, s výnimkou prípadu, že jednotlivé kritériá, ktoré Rada stanovila, budú kompletne splnené;
9. víta skutočnosť, že Rada zaviedla osobitné kritériá, ktoré musia byť v nasledujúcich šiestich mesiacoch splnené, aby bolo možné zachovať pozastavenie zákazov udeľovania víz, konkrétne:
 - (a) kompletne plnenie medzinárodných záväzkov Uzbekistanu v súvislosti s ľudskými právami, základnými slobodami a právnym štátom;
 - (b) neobmedzený a bezproblémový prístup príslušných medzinárodných orgánov k väzňom;
 - (c) efektívna spolupráca s osobitným spravodajcom OSN pre Uzbekistan;
 - (d) umožnenie všetkým MVO vrátane Human Rights Watch pracovať v Uzbekistane bez prekážok;
 - (e) prepustenie zadržaných obhajcov ľudských práv a zastavenie ich prenasledovania;
 - (f) pozitívne zapojenie do riešenia otázok týkajúcich sa ľudských práv v súvislosti s nadchádzajúcim zasadnutím výboru pre spoluprácu medzi EÚ a Uzbekistanom; a
 - (g) pokračovanie v reforme súdnictva, orgánov činných v trestnom konaní a policajného práva;
10. domnieva sa, že k týmto kritériám patrí účinná spolupráca so všetkými osobitnými spravodajcami OSN pre ľudské práva, zjednodušenie postupov registrácie a uznávania mimovládnych organizácií, ako aj žiadosť predsedu Európskeho parlamentu o okamžité bezpodmienečné prepustenie 13 obrancov ľudských práv: Saidžahona Zainabitdinova, Mutabary Tadžibajevy, Nosima Isakova, Norboia Choljigitova, Abdusattora Irzaeva, Habibullu Okpulatova, Azama Formonova, Alichera Karamatova, Mamarajaba Nazarova, Dilmurada Muchiddinova, Rasula Chudainasarova, Bobumuroda Mavlanova a Ulugbeka Kattabekova;
11. dôrazne vyzýva uzbecké orgány, aby prepustili Mutabar Tadžibajevu a okamžite jej umožnili využitie lekárskej starostlivosti, návštevy rodiny a právnikov;
12. domnieva sa, že úloha, ktorú Uzbekistan zohráva v boji proti medzinárodnému terorizmu, neoprávňuje k potlačaniu spoločnosti a zanedbávaniu ľudských práv a, zastáva názor, že takáto politika môže viesť jedine k nestabilite a podporovať fundamentalistickú opozíciu;
13. odsudzuje zavraždenie divadelného režiséra Marka Weila a takúto vraždu považuje za ďalší

príklad politického násilia a beztretnosti voči komukol'vek, kto sa stavia proti režimu;

14. žiada presné informácie o aktuálnom stave vyšetrovania okolností úmrtia divadelného režiséra Marka Weila a očakáva zverejnenie pravdy o zodpovedných osobách;
15. rozhodne odsudzuje zavraždenie Alichera Sajpova, vyjadruje rodine obete úprimnú sústrasť a vyzýva kirgizské orgány, aby uskutočnili kompletné a dôkladné vyšetrenie vraždy a postavili osoby zodpovedné za tento zločin pred súd;
16. znova pripomína svoju výzvu adresovanú uzbeckej vláde, aby podnikla konkrétne kroky týkajúce sa hospodárskych reforiem, prípadného zrušenia trestu smrti, nezávislosti súdnictva, zosúladenia vnútroštátnych právnych predpisov o masmédiách s medzinárodnými požiadavkami a normami, a aby ukončila cenzúru;
17. opätovne pripomína svoju výzvu adresovanú uzbeckým orgánom, aby okamžite ukončili prenasledovanie opozičných politikov, obrancov ľudských práv, nezávislých novinárov a ďalších uzbeckých občanov a aby umožnili riadny proces reforiem a demokratizácie; zdôrazňuje, že Uzbekistan sa svojou neustálou politikou utláčania sám stavia do pozície jednej z najmenej rozvinutých krajín medzinárodného spoločenstva;
18. vyzýva inštitúcie EÚ, členské štáty a osobitného zástupcu EÚ pre Strednú Áziu, aby podnikli všetky možné kroky na zaručenie dôveryhodnosti a koherentnosti politiky EÚ voči Uzbekistanu, najmä tým, že zabezpečia, aby sa okrem iného stal jednoznačnou prioritou cieľ podporovať ľudské práva vo všetkých jej činnostiach, a zaistia, že projekty, ktoré sú na tento účel v Uzbekistane financované z rôznych finančných nástrojov Únie, budú v súlade s týmto cieľom;
19. s úľavou konštatuje, že ročný akčný program navrhovaný Komisiou v rámci Nástroja rozvojovej spolupráce pre podporu uzbeckého parlamentu a „partnerstva s mimovládnyimi organizáciami“ bol na rok 2007 stiahnutý, a vyzýva Komisiu, aby s Európskym parlamentom konzultovala vypracovanie programov na rok 2008, a pripomína povinný charakter týchto konzultácií pred schvaľovaním; ďalej od Európskej komisie žiada, aby aj napriek zvlášť náročným okolnostiam preskúmala nové možnosti realizácie projektov, cieľom ktorých je podporiť jednotlivé zložky občianskej spoločnosti v ich úsilí podporovať ľudské práva vrátane hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv;
20. dúfa, že úctyhodné a významné snahy zo strany uzbeckého veľvyslanectva v Bruseli spočívajúce v účasti na početných kultúrnych podujatiach budú prejavom túžby po slobode slova, ktorú možno v samotnom Uzbekistane nájsť aj v kultúrnych kruhoch vrátane tlače;
21. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, osobitnému spravodajcovi EÚ pre Strednú Áziu, generálnemu tajomníkovi OSN a generálnemu tajomníkovi OBSE, prezidentovi, vláde a parlamentu Uzbekistanu.